

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐

กรมราชทัณฑ์ มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๗๐๖/๔๐๙๘ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี เรือนจำอื่น และทัณฑสถานหลายแห่ง มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ กรณีบัญชีลักษณะความผิดท้ายพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้ต้องโทษตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายที่แก้ไขใหม่ ได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๘ ว่าในกรณีนักโทษเด็ดขาดซึ่งถูกลงโทษตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง ซึ่งเป็นกฎหมายเดิม จะให้เรือนจำคำนวณการได้รับพระราชทานอภัยโทษให้ตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้วมีความเห็นในเบื้องต้นว่ามาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ยกเลิกมาตรา ๒๗๖ เดิม ซึ่งเป็นการยกเลิกทั้งมาตรา และให้ใช้ความในมาตรา ๒๗๖ ใหม่แทนจึงมีผลเท่ากับว่ามาตรา ๒๗๖ ตามประมวลกฎหมายอาญาเดิมไม่มีอยู่อีกต่อไป และทำให้ในการตรากฎหมายหรือการอ้างอิงกฎหมายจะนำบทบัญญัติตามกฎหมายเก่ามาใช้บังคับหรืออ้างอิงไม่ได้ และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องที่จะต้องหาตัวบทกฎหมายที่แก้ไขเป็นปัจจุบันมาใช้ ส่วนกรณีที่นักโทษเด็ดขาดที่ถูกลงโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง ตามกฎหมายเดิม และความผิดดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๖ วรรคสามของกฎหมายที่แก้ไขใหม่แล้ว การลดโทษให้แก่ักโทษเด็ดขาดกรณีนี้ จึงอยู่ในข่ายได้รับการพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ กรมราชทัณฑ์จึงขอหารือปัญหาข้างต้นต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมราชทัณฑ์ โดยได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) แล้ว เห็นว่า เดิม มาตรา ๒๗๖ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง ต้องระวางโทษ...” ปัจจุบัน การกระทำลักษณะดังกล่าวเป็นความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษ...” โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ จะเห็นได้ว่า การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสองเดิม กับมาตรา ๒๗๖ วรรคสามใหม่ นั้น มีลักษณะของการกระทำความผิดเป็นอย่างเดียวกัน เพียงแต่มาตรา ๒๗๖ วรรคสามใหม่ ขยายขอบเขตความผิดให้กว้างขึ้น โดยไม่จำกัดเฉพาะการกระทำกับหญิงเท่านั้น แต่ขยายขอบเขตของความผิดรวมไปถึงการกระทำกับหญิงและกับชายด้วย

เมื่อมาตรา ๘^๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติลดโทษให้แก่นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษตามบัญชีลักษณะความผิดท้ายพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยระบุมาตรา ๒๗๖ วรรคสามปัจจุบันเป็นลักษณะความผิดประการหนึ่งด้วย แสดงว่ามาตรา ๘ ดังกล่าวประสงค์ที่จะลดโทษให้กับนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษจากการกระทำความผิดอันเข้าลักษณะความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสามปัจจุบัน และเมื่อการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสองเดิมมีลักษณะความผิดเป็นอย่างเดียวกันกับความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสามปัจจุบัน ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสองเดิมจึงควรได้รับการลดโทษตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐

^๑ มาตรา ๘ ภายใต้อำนาจมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษตามบัญชีลักษณะความผิดท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ได้รับการลดโทษตามมาตรา ๗ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดโทษจากกำหนดโทษตามลำดับชั้นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ดังต่อไปนี้

ชั้นเยี่ยม	๑ ใน ๕
ชั้นดีมาก	๑ ใน ๖
ชั้นดี	๑ ใน ๗
ชั้นกลาง	๑ ใน ๘

บัญชีลักษณะความผิดท้ายพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑) ความผิดในภาค ๒ ความผิด แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ฯลฯ

ฯลฯ

ลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา ๒๗๖ วรรคสาม มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตรี

มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓

ฯลฯ

ฯลฯ

นอกจากนั้น บทบัญญัติมาตรา ๗^๒ และมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีความมุ่งหมายที่จะลดโทษให้สำหรับนักโทษเด็ดขาดซึ่งกระทำความผิดต่างกัน กล่าวคือ มาตรา ๗ ลดโทษให้การกระทำความผิดทั่วไปไม่ร้ายแรงมากนัก ส่วนมาตรา ๘ ลดโทษให้การกระทำความผิดร้ายแรง ซึ่งการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา นั้น ถือเป็นการลดโทษอย่างรุนแรง พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงกำหนดให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม ได้รับการลดโทษตามมาตรา ๘ ในอัตราที่น้อยกว่า และหลักการนี้เป็นไปในทำนองเดียวกันกับพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดให้การกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง ตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสองเดิม นั้น ได้รับการลดโทษตามมาตรา ๘^๓ ซึ่งเป็นกรณีการ

^๒มาตรา ๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไปตามมาตรา ๖ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกสี่สิบปี โดยให้นับแต่วันที่ต้องรับโทษ เว้นแต่กรณีที่จะต้องนับโทษต่อจากคดีอื่น ให้นับโทษต่อจากคดีอื่นนั้น

(๓) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดโทษจากกำหนดโทษตามลำดับชั้นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ดังต่อไปนี้

ชั้นเยี่ยม	๑ ใน ๔
ชั้นดีมาก	๑ ใน ๕
ชั้นดี	๑ ใน ๖
ชั้นกลาง	๑ ใน ๗

(๔) ผู้ต้องโทษจำคุกเพราะความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับผู้นั้นไม่มีคดีอื่นไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดีที่ต้องรับหรือจะต้องรับโทษจำคุกอยู่ด้วย ให้ลดโทษจากกำหนดโทษลง ๒ ใน ๓

^๓พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๔๙

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษตามบัญชีลักษณะความผิดท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ได้รับการลดโทษตามมาตรา ๗ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดโทษจากกำหนดโทษตามลำดับชั้นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ดังต่อไปนี้

ชั้นเยี่ยม	๑ ใน ๓
ชั้นดีมาก	๑ ใน ๔
ชั้นดี	๑ ใน ๕
ชั้นกลาง	๑ ใน ๖

กระทำความผิดร้ายแรงเช่นเดียวกัน ประกอบกับหากจะตีความว่าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสองเดิม ก่อนวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันใช้บังคับมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม ปัจจุบัน ได้รับการลดโทษตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในอัตราที่มากกว่า แต่ถ้ากระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญา ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ ได้รับการลดโทษตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในอัตราที่น้อยกว่า ทั้งที่เป็นความผิดลักษณะเดียวกัน จะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมเพราะการกระทำความผิดลักษณะเดียวกันกลับได้รับการลดโทษต่างกัน

ดังนั้น นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง ซึ่งถูกยกเลิกและให้ใช้ความใหม่ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว นั้น ย่อมได้รับการลดโทษตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๐

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

บัญชีลักษณะความผิดท้ายพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๕๙

(๑) ความผิดในภาค ๒ ความผิด แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ฯลฯ

ฯลฯ

ลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา ๒๗๖ วรรคสอง มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๗ ตรี
มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓

ฯลฯ

ฯลฯ